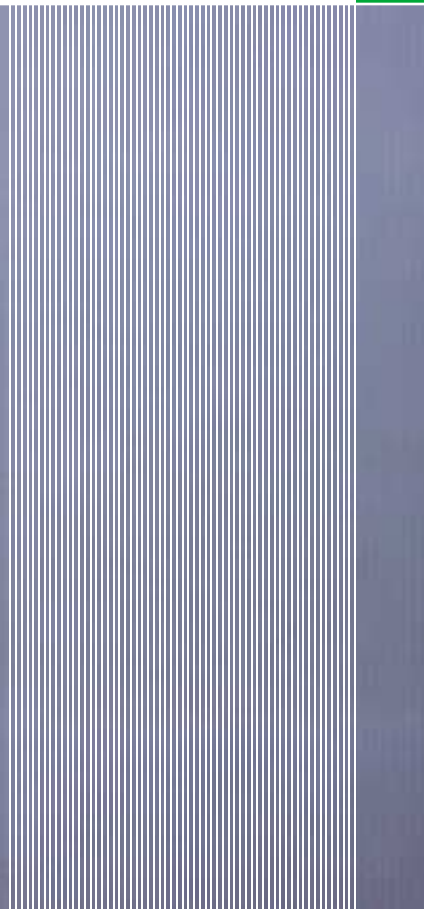

co.media

Nummer 102 |||| Februari 2004 ||||

Harry Kramer

Piketpaaltjes en luchtsteun

Ledentellingen |||| Hogere boetes ||||
Zendtijdverdeling genootschappen|||

Colofon

Nummer 102
Februari 2004

Co.media is een uitgave van het
Commissariaat voor de Media

Redactie:
Wanda Bade
Bart Bijvank

Met bijdragen van:
Jan van Cuilenburg
Fred van der Gon Netscher
Maurice Vergeer
Jan Vosselman Bosch

Redactieadres:
Commissariaat voor de Media
Bureau Communicatie
Postbus 1426
1200 BK Hilversum
T 035 7737700
F 035 7737799
cvdm@cvdm.nl
www.cvdm.nl

Fotografie
(tenzij anders vermeld):
Wim Kluyvers

Vormgeving:
ankerxstrijbos grafisch ontwerp bno

Druk:
PlantijnCasparie Hilversum

Inhoud

3. [Column](#)

Voor het geld dat de belastingbetaler jaarlijks aan publieke omroep besteedt, mag hij kwaliteit én publieksbereik verwachten.

4. [Harry Kramer verlaat ministerie](#)

De vertrekkende topambtenaar over de omroep, de wet en het toezicht: "De financiële boekhouding van de publieke omroep is te typeren als een glazen huis."

7. [Programmaquota 2002](#)

De grote commerciële zenders voldeden geen van allen aan het percentage Europese producties.

8. [Marktverhoudingen](#)

De Mediamonitor geeft een overzicht van de ontwikkelingen op de markt van de dagbladen, de radio en de televisie.

10. [Leden tellen](#)

Het Commissariaat telt de leden van de landelijke omroepverenigingen. Welke leden tellen mee en welke niet?

12. [Hogere boetes](#)

Mediawet en Mediabesluit zijn gewijzigd. De boetebedragen werden hoger en de regels voor de commerciële omroep gingen van besluit naar wet.

14. [Zendtijd genootschappen](#)

Om de hoeveelheid zendtijd vast te stellen wordt niet enkel gekeken naar de omvang van de stroming.

17. [Collegebesluiten](#)

Een overzicht van de besluiten die in de periode van 25 november 2003 tot en met 13 januari 2004 zijn genomen.

" Making good programmes popular and popular programmes good"

Jan van Cuilenburg

Chris Smeekes, de man die de Ster vanaf 1965 heeft opgebouwd en groot gemaakt en aan wie wij sinds 1972 *Loeki de Leeuw* te danken hadden, was enkele weken geleden via een ingezonden brief in NRC Handelsblad (6 december 2003) terug in de arena van het debat over nut en noodzaak van publieke omroep. In zijn brief hield de oud Ster-directeur een warm pleidooi voor publieke omroep. Op zich is dat niets bijzonders, want er zijn veel mensen die zich een voorstander betonen van publieke omroep als fundament van ons duale omroepbestel. Wat Smeekes' brief het memoreren waard maakt, is zijn kernachtige omschrijving van de missie van *public service broadcasting*: 'Making good programmes popular and popular programmes good.' Smeekes vermeldt niet of hij deze missie zelf heeft bedacht of dat hij leentjebuurt heeft gespeeld. Het maakt niet uit. De frase *Making good programmes popular and popular programmes good* is in al zijn korthed zo mooi dat hij het reciteren waard is.

Elk jaar krijgt de landelijke Publieke Omroep uit de mediabegroting van OCW een kleine € 700 miljoen. Voor iets meer dan € 200 miljoen wordt die mediabegroting gevoed met Ster-inkomsten; het overgrote deel wordt opgebracht door de belastingbetaler. Critici menen dat € 700 miljoen wel heel veel publiek geld is voor een programmering die de commercie ook gemakkelijk voor haar rekening kan nemen. Het zou best een fors onsje minder mogen. Het valt niet te ontkennen dat de commercie het op de radio- en televisiemarkt goed doet, althans media-economisch. Op de televisiemarkt is de Publieke Omroep weliswaar met een marktaandeel (het nieuwe omroepbeleid-correcte woord *kijktijdaandeel* komt nog moeilijk uit mijn pen) van 34% nog marktleider, maar de kijkcijfers van de Stichting KijkOnderzoek laten ook zien dat RTL4 van de HMG de best bekeken zender is, met een gemiddeld marktaandeel van ruim zestien procent. En, wat ook opvallend is, het marktaandeel van de Publieke Omroep daalt en dat van de HMG en van SBS stijgt (2002-2003, marktaandeel over 24 uur genomen: Publieke Omroep van 36 naar 34%; HMG van 25

naar 26%; SBS van 20 naar 21%; bron SKO). Nee, de commerciële omroepen doen het in ons land zeker niet slecht. Maar doen ze het goed?

Wie het commerciële programma-aanbod overziet en de kijkcijfers van SKO daarbij betreft, zal niet anders kunnen dan concluderen dat de 'commerciële' heel goed zijn in *making popular programmes popular*. We hoeven slechts te denken aan Big Brother, Idols en ander kaskrakend commercieel televisie-amusement om dat te kunnen staven. Maar *making popular programmes popular* is wel heel iets anders dan *making good programmes popular*. Niet alleen is het eerste meestal veel goedkoper, eenvoudiger, sneller en daarmee commercieel aantrekkelijker te produceren dan het laatste, maar je scoort er ook makkelijker publieksbereik mee. *Alles voor de kijkcijfers*, schreef Bert van der Veer al in 1998. Maar dat hoort nu juist niet de primaire missie te zijn van de Publieke Omroep. Daar hoort kwaliteit, *making good programmes*, onderscheidend voorop te staan. Dat kost geld, maar dat kan ook best met die 700 miljoen publieke euro's. We kunnen nog een stapje verder gaan: voor het vele geld dat de belastingbetaler jaarlijks aan publieke omroep besteedt, mag hij kwaliteit én publieksbereik verwachten. Het dalende marktaandeel van de Publieke Omroep is zorgelijk en staat haaks op *making good programmes popular*. Die tendens keren, vergt veel meer aandacht in Hilversum voor het tweede deel van Smeekes' missie, *making popular programmes good*. Het wordt hoog tijd voor veel meer Nederlands drama op de buis en voor kwalitatief hoogstaande, populaire soap, om maar eens twee dingen te noemen waarmee meer publiek, oud en jong, voor de Publieke Omroep kan worden gewonnen. ■

Harry Kramer:

"We zijn wel eens laag over het Commissariaat gevlogen"

Na ruim zestien jaar heeft topambtenaar Harry Kramer het ministerie van OCW verlaten. Als directeur Media, Letteren en Bibliotheken was hij nauw betrokken bij het doen en laten van het Commissariaat voor de Media. "Dat de Mediawet steeds verder groeit lijkt onvermijdelijk."

Is het een goed idee geweest het dagelijkse toezicht op de omroep bij de minister weg te halen?

"Toen ik hier directeur werd, lag het besluit voor een Commissariaat er al. Ik vond het een prima idee dat er een instantie kwam die onafhankelijk toezicht op de publieke omroep zou houden. Het heeft veel gedepoliteerd. Persoonlijk zou ik willen dat wij meer met de hoofdlijnen bezig zijn in plaats van met allerlei onderdelen. Neem bijvoorbeeld de juridische strijd over de programmagegevens. Of het program-mavoorschrift: welke indeling je ook neemt, je komt er nooit helemaal uit. Of het delibereren over de vraag of omroepvoorzitters wel of niet in de Raad van Toezicht moeten. Daar zou het ministerie zich niet mee bezig moeten houden."

Commissarissen werden destijds benoemd op basis van hun politieke kleur.

"Ik kan mij voorstellen dat bij de benoemingen destijds gekeken is naar de politieke kleur, want dat gaf de politieke opvattingen van die tijd weer. Er is al geruime tijd geen sprake meer van politieke benoemingen, bij het Commissariaat niet maar ook niet bij de Raad van Bestuur van de NOS. Voor de

opvolging van Van der Meulen als mediacommissaris is nu bijvoorbeeld een open procedure gestart. Ik vind dat een goede zaak, depolite-sen levert toch meer op. De focus is dan primair gericht op de geschiktheid van de te benoemen persoon voor de functie. Dat is beter."

Hoe onafhankelijk is en was het Commissariaat?

"Van meet af aan heb ik gezegd dat ik niet de hele tijd naast het Commissariaat zou gaan lopen. Het is een zelfstandig bestuursorgaan, dus ze moeten het zelf doen en als er iets is hoor ik het wel. In het begin heb ik wel een aantal piketpaaltjes met Aart Geurtsen (de eerste voorzitter van het Commissariaat – red.) geslagen, want er lagen toen bij het Commissariaat en bij het ministerie wat verschillende ambities. Deels vloeide dat uit het werk voort: bij de uitvoering van het toezicht stuit je altijd wel op beleidsbepalingen, zoals er ook elementen van uitvoering kleven aan beleidsontwikkeling en -bepaling. En hoe meer je uitvoert, hoe meer beleid je wilt gaan maken. Zo is dat nu eenmaal. Maar Geurtsen vond destijds dat eigenlijk het hele media-beleid naar het Commissariaat moest,

en dat was voor ons toch een brug te ver. Het is in ons land nu eenmaal zo geregeld dat de minister de baas is. En ach, heel veel zaken zijn nu de verantwoordelijkheid van het Commissariaat, daar bemoeien wij ons niet mee. In het begin dus wel, dat was meer om de krachtsverhoudingen te testen."

Zijn daar voorbeelden van te geven?

"Een mooi voorbeeld is dat van de zenderindeling van de publieke omroepen. Die kwestie lag destijds in Hilversum buitengewoon gevoelig, maar uiteindelijk is er een compromis gevonden dat door de minister werd onderschreven. Geurtsen en zijn collega Etty namen echter een ander standpunt in. Ik weet het nog goed: op vrijdagmiddag besliste het Commissariaat dat de omroepen tot een andere zenderindeling moesten komen. Wij kregen dat aan het eind van die middag te horen en hebben onmiddellijk voorgesteld om dat besluit te schorsen. Inmiddels had het Commissariaat het persbericht al verzonden. De maandagochtend daarop is het besluit tot schorsing onder-tekend door de toenmalige minister Hedy d'Ancona, om 10.00 uur was het bij het Commissariaat. Dat was typisch een geval van lik op stuk. Wij hebben dat heel bewust zo snel

gedaan, want anders had je een heel onduidelijke situatie gekregen over waar de verantwoordelijkheden lagen. Daar zou niemand bij gebaat zijn.

Verder is natuurlijk de beslissing rondom RTL Veronique en TV10 van cruciaal belang geweest voor het Commissariaat. Van mij hadden beide aanvragen afgewezen mogen worden, maar het was de eerste verantwoordelijkheid van het Commissariaat. We hebben toen nog luchtsteun gegeven voor een ander besluit en zijn laag over het Commissariaat gevlogen. Geschorst is er niet. Politiek gezien was het een heel interessante periode. Als het Commissariaat beide aanvragen had afgewezen, zou het mij allerminst verbaasd hebben als het daarin gesteund zou zijn door de rechter."

Heeft het Commissariaat voldoende bevoegdheden?

"Ik denk het wel. Wel is het zo dat in het begin van de jaren '90 door een wetswijziging de verhoudingen

tussen de NOS, het Commissariaat voor de Media en het departement zijn 'gereshuffled' voor wat betreft de financiële verantwoordelijkheden. Dat pakte teleurstellend uit voor het Commissariaat. Op zich logisch, want als je eenmaal bepaalde bevoegdheden hebt, wil je die niet graag kwijt. Ik vond echter dat de publieke omroep zoveel mogelijk over zijn eigen geld moest gaan. Het Commissariaat dacht daar anders over, maar ik vond en vind dat het Commissariaat een toezichthoudende overheidsinstelling is en geen omroepfinancier. Daarbij is het natuurlijk wel zo dat het Commissariaat met het Handboek Financiële Verantwoording een niet te onderschatten machtsmiddel in handen heeft. Als het Commissariaat vindt dat het op bepaalde gebieden geen of een te geringe bevoegdheid heeft, kan het gewoon voorstellen doen om het Handboek aan te vullen. Dat wordt dan ministerieel besloten."

Fotografie: Gerrit de Heus

Vindt u het financiële toezicht zoals dat nu is toereikend?

"In ieder geval wordt op de financiën van de publieke omroep buitengewoon goed toezicht gehouden. Het is allemaal zeer goed geregeld en verantwoord in accountantsverklaringen en jaarverslagen. Ik noem het wel eens een 'accountants paradise'. Voor het overige zou ik willen zeggen: "Lees voor uw rand-verschijnselen de NRC". Want rand-verschijnselen zijn er altijd. Daar wordt wel erg de nadruk op gelegd, met als klap op de vuurpijl een integriteitscode. Tja, die arme Verlind is wel erg gestraft voor het feit dat zijn zoon camerawerk voor de KRO is gaan doen. Maar dat komt in de hele wereld en in de beste families voor. Tegelijkertijd gaat het helemaal niet om groot geld, zoals destijds bij Veronica. Als je dat als startpunt neemt, ziet de financiële boekhouding van de omroep er vandaag de dag zeer transparant uit; dan is het te typeren als een glazen huis." ■

Hoe beoordeelt u de verhouding tussen de publieke en de commerciële omroep?

"Ik was en ben een grote voorstander van het duale bestel en hecht zeer aan een verdeling 40% publiek en 40% commercieel. Er gaat nu ongeveer een miljard naar de publieke omroep. Daar moet domweg voor gepresteerd worden. Het kijktijdaandeel zakt nu iets teveel naar 35%. Er zijn grote publieksgroepen die naar de commerciële gaan: minderheden, jeugd. Je moet proberen deze groepen terug te halen naar de publieke omroep, dan haal je ook die 40% weer. Kortom: ik vind het belangrijk dat er een grote en brede publieke omroep is voor iedereen, overheidsgefinancierd.

Wat ik wel treurig vind is dat de omroepbijdrage is afgeschaft. Het is belangrijk dat de publieke omroep onafhankelijk wordt gefinancierd. Je ziet hoe kwetsbaar je bent als je die financiering alleen laat afhangen van de bijdragen van de overheid."

Hoe ver zou de publieke omroep moeten gaan bij het meebieden op de markt, als het om programma's gaat?

"In de eerste plaats vind ik dat de publieke omroep op alle onderwerpen moet meebieden die binnen het takenpakket liggen. Dat geldt zowel voor cultuur als voor het verwerven van sportrechten. Daarbij gaat het trouwens om aanmerkelijk lagere bedragen dan wel eens gesuggereerd wordt. Ik vind dat de publieke omroep voor een breed publiek moet programmeren. Als je vervolgens bedenkt dat voetbalwedstrijden hoog in de top-20 van best bekeken programma's staan, kun je dan blijven volhouden dat het niets voor de publieke omroep is? Ik zou

de discussie met iemand die dat hier met droge ogen durft te beweren, vrij snel beëindigen en hem een warme handdruk geven. Sport betekent veel meer dan verstrooiing en amusement. De enige manier om een land plat te krijgen is als je de finales van de nationale elftallen of de bondskampioen uitzendt. De omroep heeft zichzelf wel een grens opgelegd: er ligt een afspraak met de Raad van Bestuur, waarbij sport tussen de 9 procent (in jaren zonder grote evenementen) en 11 procent van de totale zendtijd in beslag neemt. Dat is redelijk in de verhouding met andere programma's."

Is de Mediawet, met al die wijzigingen, zo langzamerhand niet veel te complex?

We hebben altijd veel pogingen gedaan om zaken zo weinig mogelijk te regelen, maar toch zien we de Mediawet steeds verder groeien. Dat lijkt wel iets onvermijdelijks te hebben. Dat die wet daardoor ingewikkelder wordt, is overigens geen groot bezwaar. De meeste mensen die met de Mediawet werken zijn professionals die over voldoende middelen beschikken om advocaten in te huren. Ik ken overigens advocaten die zich over de ingewikkeldheid van de Mediawet beklagen. Dat heb ik nooit zo goed begrepen. Daarmee verdienen zij nu juist een dikbelegde boterham! Dat de Mediawet regelmatig wordt gewijzigd, is juist. Dat is een bewuste aanpak. We hebben ervoor gekozen om zaken niet allemaal tegelijk te regelen, maar per onderwerp: de ene keer het NICAM, de andere keer de bestuurlijke organisatie, enzovoort. Je moet niet alles tegelijk willen doen. Dan duurt het te lang en wordt het niks. ■

Indienen aanvraag moet op tijd

Lokale omroepinstellingen moeten een aanvraag voor een hernieuwde zendtijdtoewijzing zes maanden vóór het verlopen van de bestaande toewijzing indienen (artikel 21 Mediabesluit). Het is in het belang van de omroepinstellingen om zich aan deze termijn te houden. De periode van zes maanden is nodig om de aanvraagprocedure, inclusief het advies van de gemeente, af te ronden vóór het verlopen van het zendtijdtoewijzingsbesluit. Als de procedure op dat moment nog niet is afgerond kan het Agentschap Telecom op grond van de Telecommunicatiewet de vergunning voor een etherfrequentie intrekken. Aanvragen die ná het verlopen van het zendtijdtoewijzingsbesluit worden ingediend, neemt het Commissariaat weliswaar in behandeling, maar het wijst de kabelexploitant en de exploitant van de omroepzender er tegelijkertijd op dat het uitzenden van het desbetreffende programma in strijd is met de Mediawet en verzoekt hen de uitzending te staken. Zo raakten de lokale omroepinstellingen van Amstelveen en Coevorden het afgelopen jaar hun zendtijd kwijt doordat ze te laat waren met het indienen van een aanvraag. ■

Programmaquota 2002

In de Europese Televisierichtlijn zijn voor alle regionale en landelijke publieke en commerciële omroepen verplichte percentages Europees (50%) en onafhankelijk product (10%) opgenomen. Deze regels zijn geïmplementeerd in de Nederlandse Mediawet, waarbij het percentage onafhankelijk product voor de landelijke publieke omroep is verzwaaard tot 25%. Daarnaast schrijft de Mediawet een verplicht percentage oorspronkelijk Nederlands- of Friestalig product voor (50% voor publieke, 40% voor commerciële omroepen).

De landelijke publieke omroepen voldeden in 2002 ruimschoots aan de verplichte percentages Europees, onafhankelijk en oorspronkelijk Nederlands- of Friestalig product. Enkele regionale publieke omroepen bleven in gebreke ten aanzien van de onafhankelijke producties. De oorzaak hiervan ligt in het deel van de zendtijd dat in aanmerking wordt genomen bij het berekenen van de percentages. Zendtijd die is besteed aan nieuws, sport, spel, reclame en teletekst wordt buiten beschouwing gelaten. Bij de regionale omroepen blijft er dan weinig zendtijd over en wat er over blijft is doorgaans door de omroepen zelf gemaakt. De grote commerciële zenders voldeden geen van allen aan het percentage Europese producties, Yarin

zond ook onvoldoende Nederlands- of Friestalige producties uit. Wel werd ruimschoots voldaan aan het percentage onafhankelijk product. De omroepen die niet aan de wettelijk vereiste quota hebben voldaan, hebben van het Commissariaat een waarschuwing gekregen.

Het was de eerste keer dat de omroepen op grond van de Beleidsregels Programmaquota rapporteerden over het voldoen aan de verschillende quota. Voorheen kon worden volstaan met een opgave van de eindpercentages, zonder inzichtelijk te maken waarop deze waren gebaseerd. De nieuwe wijze van rapporteren bleek hier en daar nog vragen op te roepen. Zo was het voor de muziekzenders TMF, MTV en The Box niet duidelijk of de afzonderlijke videoclippen moesten worden ingedeeld of de daaruit samengestelde programmaonderdelen. Naar aanleiding van de rapportages over 2002 zullen de Beleidsregels met de omroepen worden besproken. Vóór 1 april 2004 moeten de omroepen rapporteren over het jaar 2003. De Publieke Omroep rapporteert over de totale zendtijd in een jaar; de regionale omroepen en de commerciële omroepen brengen verslag uit over vier, door het Commissariaat aangewezen, weken. ■

Roerige tijden, stabiele markten

Media-ondernemingen zijn in 2003 zeer actief geweest in het reorganiseren van hun bedrijven en producten. De vraag is of een en ander ook tot uitdrukking komt in de marktverhoudingen. Een korte terugblik op de dagblad-, de radio- en de televisiesector door de Monitor Mediaconcentratie.

Dagbladen

De belangrijkste ontwikkelingen op de dagbladenmarkt doen zich voor rond PCM. Het belangrijkste feit is dat Het Parool vanaf 2003 zelfstandig door het leven gaat. De Belgische Persgroep neemt een 32 procent aandeel in het Parool BV. Het Parool verkoopt in augustus 2003 Weekmedia (uitgever huis-aan-huisbladen) aan de Imca Media Groep van Erik de Vlieger.

De als gevolg van economische teruggang minder renderende dagbladuitgevers proberen door productinnovatie en efficiëntieverbetering hun financiële positie te verbeteren. Zo experimenteert de Telegraaf met een gratis krant in Almere. De Imca Media Groep lanceert in september 2003 het gratis Engelstalige weekblad The Amsterdam Times en heeft plannen voor edities Rotterdam en Den Haag. De Telegraaf (Telegraaf) en Twentsche Courant Tubantia (Wegener) kondigen voor het voorjaar van 2004 zondag-edities aan.

PCM voorziet de Volkskrant in Utrecht van een regionaal katern en het Algemeen Dagblad van een sportkatern op tabloidformaat. Tevens is PCM op zoek naar een nieuwe investeerder.

De gratis dagbladen Sp!ts (Telegraaf) en Metro (Metro International) lijken niet meer uit het medialandschap weg te denken, waarbij de oplage van Sp!ts is gedaald en die van Metro is gestegen.

De proef van gezamenlijke dagbladdistributie met GBB De Nieuwsbrengrers in Midden-Nederland is succesvol, ondanks dat de Telegraaf niet meer meewerkt en de NMa haar bedenkingen heeft.

De marktverhoudingen in 2003 op de markt van landelijke

dagbladen verschillen nauwelijks van die in 2002. Hierdoor moet de markt van landelijke dagbladen onverminderd als sterk geconcentreerd worden beschouwd.

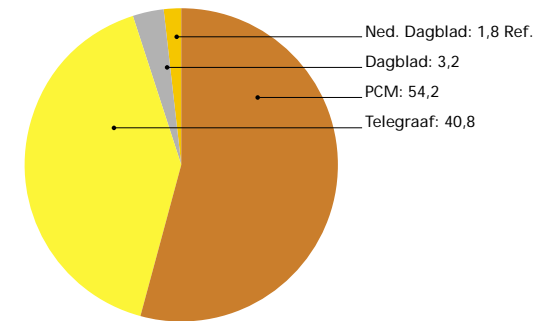
De markt van regionale dagbladen is minder stabiel gebleken. Wegener reorganiseerde door het Dagblad Rivierland vanaf 15 november 2003 op te laten gaan in Utrechts Nieuwsblad en De Gelderlander en dagbladtitels in het oosten onder één nieuwe naam te vatten: De Stentor.

De marktverhoudingen van de uitgevers op deze regionale markten van dagbladtitels zijn echter nauwelijks veranderd. Wegener heeft nog steeds ruim 52 procent van de gehele markt in handen, gevolgd door De Telegraaf met ruim 22 procent. Per provincie is onverminderd sprake van sterke concentratie. De Noordelijke Dagblad Combinatie heeft een dominante marktpositie in Groningen, Friesland en Drenthe. Wegener bedient de provincies Overijssel, Gelderland, Utrecht, Zeeland, Noord-Brabant, en in mindere mate Flevoland. Uitgever de Telegraaf is dominant in Noord-Holland en Limburg. Zuid-Holland en Flevoland zijn de enige provincies waar meer dan één uitgever een substantieel marktaandeel heeft.

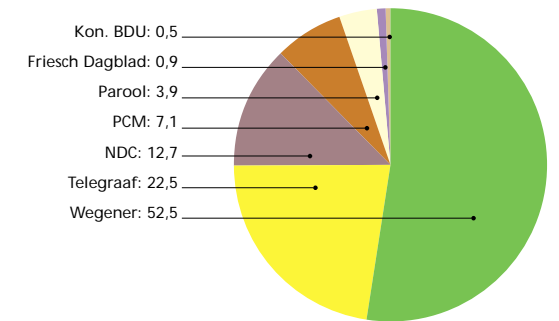
Radio

Het jaar 2003 is onmiskenbaar het jaar van de radiofrequentieverveilingen. Na jarenlange onzekerheid vindt in 2003 de veiling plaats. Sky Radio neemt de merknaam Veronica in gebruik voor een tweede radiozender (FM-kavel). In ruil hiervoor wordt Vereniging Veronica aandeelhouder in Sky Radio Ltd. De grootste commerciële radiozenders zijn in buitenlandse handen: Sky Radio en Classic FM (zonder frequentie) zijn in handen van News Corporation (92, resp 63%); Radio 538 is voor 90 procent eigendom van Advent International; Yarin en RTL FM zijn via CLT volledig eigendom van Bertelsmann.

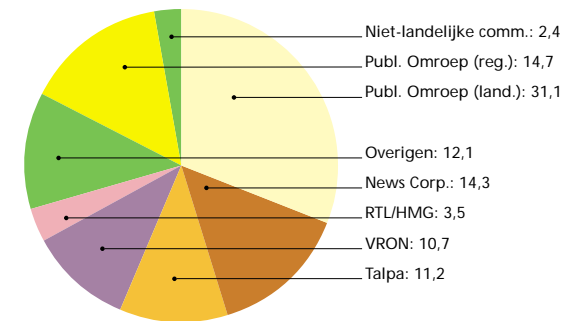
Arrow Classic Rock heeft een samenwerking met de Guardian Media Group bij het opzetten en exploiteren van de jazz-zender Arrow 90.7 FM.

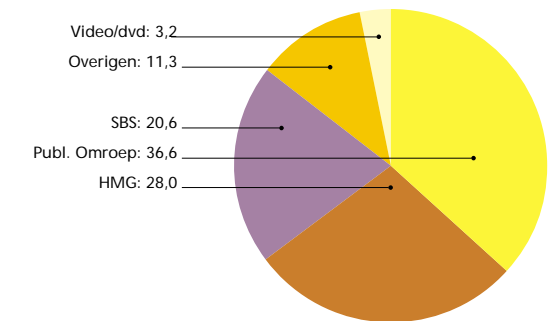
Landelijke dagbladuitgever
Bron: Cebuco

Regionale dagbladuitgever
Bron: Cebuco

Radioprogramma-aanbieder
Bron: Continu Luisteronderzoek

Televisieprogramma-aanbieder
Bron: Stichting KijkOnderzoek

Aandelen op de markten van landelijke dagbladuitgevers, televisie- en radioprogramma-aanbieders 2003 (marktaandeel in procenten)

Na de frequentieverveiling zijn Radio Nationaal en Country FM verdwenen. Country FM zelfs ook van de kabel. Colorful Radio dreigt te verdwijnen, maar gaat mogelijk door als neventaak van de Publieke Omroep.

De radiofrequentieverveiling heeft uiteindelijk niet tot schokkende veranderingen in de marktaandelen geleid. Door de overname van de Wegener radiozender Radio 10 FM begin 2003 is Talpa sterk gegroeid. De overige partijen hebben hun marktaandeel ten opzichte van 2002 gehandhaafd. Vooralsnog dient de landelijke radiomarkt te worden beschouwd als gematigd geconcentreerd.

Televisie

Hoewel de televisiesector in 2003 volop in de schijnwerpers heeft gestaan, is het op het gebied van concentratie rustig geweest. Veronica probeert in 2003 met een low budget programma-aanbod opnieuw een plaats in het Nederlandse omroepbestel te veroveren. De verwachtingen worden echter bij lange na niet gehaald. Zowel door de programmering als door slechts beperkte doorgifte via de kabel behaalt Veronica lage kijkcijfers. De daarop aangege-

samenwerking met SBS Broadcasting BV redt Vereniging Veronica van een faillissement. De samenwerking resulteert in de overname van het Veronica Magazine en het gebruik van de televisiemerknaam Veronica door SBS BV. Veronica wordt op haar beurt aandeelhouder van SBS BV (zie ook CoMedia nr.100) Talpa Beheer (Noordzee FM, Radio 10 Gold) neemt een belang in Fox Kids Netherlands (5,1%)

Kijkend naar de marktaandelen van de verschillende televisieprogramma-aanbieders constateren we dat er in grote lijnen weinig is veranderd. De Publieke Omroep loopt in 2003, net als in 2000, 2001 en 2002, een verlies op van één procent. Dit verlies komt voor rekening van alle drie de netten. De Holland Media Groep boekt in 2003 ten opzichte van 2002 een lichte winst als geheel (0,6%) en zweeft sinds 2000 tussen de 27 en 28 procent. Op zenderniveau zien we dat RTL4 en Yarin stijgen, terwijl RTL5 verliest. SBS Broadcasting boekt evenals voorgaande jaren een winst van één procent, vooral dankzij de zender SBS6. De televisiemarkt is evenals voorgaande jaren te karakteriseren als sterk geconcentreerd. ■

Welke leden tellen mee

Het Commissariaat gaat de komende maanden leden tellen. Mag BNN de tijdens de Studie Beurs gewonnen leden meetellen en wat gebeurt er met de omstreden GirafPas-leden van de AVRO?

Landelijke omroepverenigingen moeten in juni een (voorlopige) erkenning aanvragen. Voorafgaand aan deze aanvraag, telt het Commissariaat de leden van de omroepen. Dit gebeurt op basis van de situatie in de ledenadministraties per 1 maart 2004, de zogeheten peildatum. Uiterlijk 12 maart moeten de omroepverenigingen hun ledenbestanden (met peildatum 1 maart) op cd-rom en vergezeld van een accountantsverklaring bij het Commissariaat inleveren. Vervolgens wordt onderzocht of de personen in de ledenadministraties ten minste zestien jaar oud zijn, in Nederland wonen en hun contributie hebben voldaan. Om dubbele tellingen te voorkomen, wordt ook nagegaan of eenzelfde lid meerdere malen voorkomt in een ledenbestand. Personen die uiterlijk op 31 december 2003 de contributie voor het jaar 2003 hebben voldaan, maar waarvan de betaling van de contributie voor het jaar 2004 op 1 maart nog niet is ontvangen, worden meegeteld, tenzij ze te kennen hebben gegeven niet (meer) als lid te willen worden meegeteld. Het onderzoek wordt, deels op basis van

steekproeven van 1000 namen, uitgevoerd door het accountantskantoor Mazars te Rotterdam. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van de gegevens uit de Gemeentelijke Basis Administratie. De omroepen krijgen een maand de gelegenheid van personen die niet aan de eisen blijken te voldoen, alsnog de juiste gegevens aan te leveren. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om leden van wie enkel het postbusadres en niet het woonadres in het ledenbestand is opgenomen. Uiterlijk half juni stelt het Commissariaat de aantallen leden vast, zodat die vaststelling kan worden opgenomen in de aanvragen voor een erkenning die in juni moet worden ingediend.

Naar het zich laat aanzien zullen in elk geval de leden worden geteld van de AVRO, BNN, EO, KRO, NCRV, TROS, VARA, VPRO, DeNieuwe Omroep en MAX. Of ook gegadigden als Dienamo, Kter, Montagne Omroep Nederland, Nutopia, De Vrienden van Pim Fortuyn en andere initiatieven in staat zullen zijn een ledenbestand in te leveren dat in de buurt komt van de voor een voorlopige erkenning vereiste 50.000 leden, valt nog te bezien.

Machtigingen

BNN lichtte tijdens een hoorzitting op 8 januari toe waarom zij vindt dat de 7000 nieuwe leden die in oktober tijdens de Studie Beurs werden

geworven, moeten meetellen voor het in juni vast te stellen aantal leden van de omroepvereniging. BNN maakte bezwaar tegen het eerdere oordeel van het Commissariaat dat deze leden niet kunnen meetellen voor de erkenningverlening omdat een ledenwerving waarbij sprake is van massaal verzamelde machtigingen, in strijd is met de bedoeling van de Mediawet.

Volgens BNN is er onvoldoende wettelijke grond voor het afwijzen van de 7000 'Studie Beurs leden'. Betalingen door derden zijn geoorloofd en het is daarbij niet relevant of het gaat om 10 of 10.000 personen voor wie de contributie is betaald. De omroep voerde aan te goeder trouw te hebben gehandeld. Eventuele beperkende regels zijn niet bekend gemaakt en wijken af van het protocol voor de ledenwerving.

BNN gaf aan de ophef over haar ledenwerfactie buitenproportioneel te vinden, in aanmerking genomen dat andere omroepverenigingen nog steeds 'gratis' lidmaatschappen weggeven. De geworven leden hebben een duidelijke wilsverklaring afgegeven en betalen vanaf 2004 zelf hun contributie. Andere vormen van omroepidmaatschap (bijvoorbeeld gerelateerd aan het abonnement op een programmabladd) kennen een veel zwakkere legitimatie, aldus BNN.

Ook na het horen van de bezwaren van BNN blijft het Commissariaat van oordeel dat de betreffende leden niet kunnen meetellen voor de erkenningverlening. In de procedure voor de ledentellingen heeft het Commissariaat de mogelijkheid van betaling door een daartoe gemachtigde derde niet uitgesloten, maar dat betekent niet dat deze personen zonder meer meetellen voor de erkenningverlening. Als er sprake is van een machtiging gaat het Commissariaat er in beginsel van uit, hetgeen ook in het maatschappelijk verkeer gebruikelijk is, dat die niet het uitsluitende initiatief is van de gemachtigde derde. De staatssecretaris heeft in de Tweede Kamer aangegeven het eens te zijn met het bezwaar van het Commissariaat tegen de wijze waarop BNN leden heeft geworven.

Girafpas

Ook de AVRO raakte de afgelopen tijd in opspraak vanwege ledenwerfpraktijken waarbij vraagtekens geplaatst kunnen worden. Wie tegen betaling van 10 euro een zogeheten GirafPas aanschaft, wordt daarmee tevens lid van de AVRO. Houders van de GirafPas genieten allerlei voordelen, zoals kortingen op de (toegangs)prijs van bij de GirafPas aangesloten dierentuinen, cursussen en evenementen. Naar het oordeel van het Commissariaat heeft het geven van deze ledenkortingen niet de ver-

eiste relatie met de omroepvereniging AVRO. De pas heeft nagenoeg het karakter van een algemene kortingskaart. Bovendien worden met de pas meer op geld waardeerbare voordelen aan de omroepleden aangeboden dan toegestaan. Verder heeft de AVRO in de televisiequiz 'Capibara' GirafPassen aan deelnemers cadeau gedaan. Dit is niet toegestaan omdat daarmee gratis AVRO-lidmaatschappen zijn weggegeven. Ook heeft de AVRO afgesproken minimaal één keer per jaar in het magazine 'Girafpost' aandacht te besteden aan de activiteiten van de betrokken contractpartners. Hiermee heeft de omroep zich mogelijk dienstbaar gemaakt aan het maken van winst door derden. De AVRO krijgt nog de gelegenheid haar zienswijze naar voren te brengen. Daarna zal het Commissariaat een besluit nemen over de legitimiteit van de GirafPas en de ermee aangetrokken leden. ■

SBS verliest beroep 'On the 6'

De Rechtbank Amsterdam heeft op 17 december 2003 het Commissariaat in het gelijk gesteld ten aanzien van de boete van 20.000 gulden die aan SBS was opgelegd wegens sluikreclame in het op 28 oktober 2000 op Net 5 uitgezonden programma 'On the 6'. Het programma bestond uit een muziekspecial rond de cd 'On the 6' van Jennifer Lopez. De vijf videoclipps in het programma betroffen nummers van deze cd en aan het eind van het programma werd de cd zelf getoond. Volgens de rechtbank heeft het Commissariaat voldoende aannemelijk gemaakt dat uit de combinatie van de titel van het programma, de inhoud ervan en het beeldvullend tonen van de cd volgt dat SBS het oogmerk had om reclame te maken. De rechter deelt het oordeel van het Commissariaat dat het tonen van de titel van de cd in de titel van het programma en het nagenoeg beeldvullend tonen van de cd als overdreven en overdadig kan worden gekwalificeerd. Van belang is dat in deze zaak geen sprake was van sponsoring. Dit maakt voor het Commissariaat de 'bewijslast' zwaarder om aan te tonen dat er een oogmerk aanwezig is om reclame te maken voor diensten of producten van derden. SBS kan nog hoger beroep instellen tegen de uitspraak van de rechtbank. ■

Hogere boetes in gewijzigde wet

De Mediawet en het Mediabesluit zijn per 31 december 2003 gewijzigd. Twee van de meest in het oog springende wijzigingen betreffen een verhoging van de maximum boetes (voor het eerst in vijftien jaar) en de overheveling van besluit naar wet van de bepalingen ten aanzien van de commerciële omroep.

Het oude boetesysteem was weinig flexibel, waardoor voor een relatief zware overtreding als het niet naleven van programmavoorschriften eenzelfde maximum boete van 22.500 euro gold als voor een lichtere overtreding, zoals het niet tijdig indienen van een jaarrekening. Overtredingen van de reclame- en sponsorregels en van de non-commercialiteit konden worden beboet met een bedrag van maximaal 90.000 euro.

Het nieuwe systeem voorziet in een indeling in drie in plaats van twee categorieën. Een maximum boete van 225.000 euro is gereserveerd voor overtreding van enkele voorschriften die zich daar vanwege hun maatschappelijk belang voor lenen. Het gaat om het gebruik van exclusieve uitzendrechten (evenementenlijst en voorkeursrecht Publieke Omroep), de must carry verplichting, het kabeltarief (artikel 82j, eerste lid), het afwijken van een advies van een programmaraad, het gebruik van verschillende frequenties door eenzelfde commerciële omroep en verplichtingen voor de omroep tijdens buitengewone omstandigheden of de algemene noodtoestand.

In de tweede categorie, met een maximum van 135.000 euro, vallen de bepalingen over sponsoring, reclame, non-commercialiteit (artikel 55) en programmavoorschriften (die

daarmee naar een hogere categorie zijn gepromoveerd). De derde categorie kent een maximum van 35.000 euro voor overtredingen van bijvoorbeeld administratieve voorschriften. De bedragen van de tweede en derde categorie zijn tot stand gekomen door indexatie van de oude maxima met de consumptieprijsindex. De boetes zijn namelijk, in tegenstelling tot overige bedragen in het economisch verkeer, al vijftien jaar niet aangepast.

Beleidslijn Sanctiemaatregelen

In verband met de herziening van het boetesysteem, zullen de berekeningsgrondslagen in de Beleidslijn Sanctiemaatregelen 1999 worden aangepast, waarbij tegelijk andere noodzakelijk geachte wijzigingen zullen worden doorgevoerd, zoals verlenging van enkele termijnen. Overtredingen die zijn begaan vóór de inwerking-treding van de gewijzigde wet, worden behandeld volgens het oude systeem.

Mediabesluit

Vrijwel alle bepalingen ten aanzien van de commerciële omroep die voorheen in het Mediabesluit stonden, zijn nu overgeheveld naar de wet (hoofdstuk IV, paragraaf 2: rechten en verplichtingen ten aanzien van de programma's, en paragraaf 3: overige rechten en verplichtingen). Hierdoor kan de implementatie van Europese verplichtingen ten aanzien van publieke en commerciële omroepen voortaan gelijktijdig met formele wetgeving plaatsvinden. Bij de overheveling van de regels voor de commerciële omroep naar de Mediawet zijn deze inhoudelijk niet gewijzigd, met uitzondering van de minimumduur van een reclameblok (zie kader). Wel is hier en daar een verduidelijking aangebracht. Wijziging van het Mediabesluit was tevens nodig door de introductie van een nationale evenementenlijst, een lijst waarin de evenementen worden opgesomd die op een open net moeten worden uitgezonden. ■

Andere wijzigingen	
Verder is in de Mediawet, naast veel technische aanpassingen, nog een aantal meer fundamentele wijzigingen doorgevoerd.	■ Telewinkelen wordt bij de publieke omroep in beperkte mate toegestaan. Telewinkelboodschappen in een reclameblok mogen elk ten hoogste een minuut duren en een blok mag voor ten hoogste tweederde van de duur uit telewinkelloodschappen bestaan (artikel 50, achtste lid).
■ De minimumduur van twee minuten per reclameblok is teruggebracht tot anderhalve minuut (artikel 41a, vijfde lid en artikel 71g, vijfde lid).	■ Landelijke, regionale en lokale publieke omroepen moeten jaarlijks schriftelijk verslag uitbrengen aan het Commissariaat, niet alleen over de inkomsten uit sponsorbijdragen maar ook over bijdragen van overheidsinstellingen en andere instellingen die niet als sponsor worden aangemerkt (artikel 64c, derde lid). Deze wetswijziging is van belang in het licht van de discussie over de bijdragen door goede doelen organisaties.
■ Voor een lokale omroep die niet meer aan de bestaansvoorwaarden in artikel 30, onderdeel b of c (programma en pbo) voldoet, geldt dat de gelegenheid om de situatie te herstellen is teruggebracht van een jaar tot vier maanden (artikel 45, derde lid).	De gewijzigde Mediawet en het gewijzigde Mediabesluit zijn te vinden op www.cvdm.nl onder het kopje Regelgeving.
■ Na gemeente of provincie gehoord te hebben, kan het Commissariaat de zendtijd van een lokale of regionale omroep intrekken, indien deze in een periode van een jaar niet ten minste twee maanden ononderbroken een programma heeft uitgezonden dat voldoet aan de eisen van de wet (artikel 45, vierde en vijfde lid).	

Alleen cultuur zonder informatie mag gesponsord

Volgens de sponsorregels voor de publieke omroep mogen programmaonderdelen van culturele aard gesponsord worden, tenzij ze geheel of gedeeltelijk bestaan uit nieuws, actualiteiten of politieke informatie, of in het bijzonder bestemd zijn voor minderjarigen beneden de leeftijd van twaalf jaar. Tot programmaonderdelen van culturele aard werden tot nog toe de programma's gerekend die als zodanig werden ingedeeld volgens het Escort-systeem, het in het kader van de programmavoorschriften gehanteerde systeem voor het indelen van programmatitels in categorieën. Het vervangen van dit systeem door de MJB-indeling was aanleiding nog

eens te kijken naar de categorie programmaonderdelen van culturele aard. Onder deze categorie bleken ook culturele programma's te vallen, die van informatieve aard zijn. Bij de totstandkoming van het sponsorverbod heeft de staatssecretaris evenwel duidelijk gesteld dat er geen sprake kan zijn van sponsoring van informatieve programma's. Het Commissariaat is daarom van oordeel dat sponsoring van culturele programma's beperkt moet worden tot de culturele programma's die niet van informatieve aard zijn. Dit betekent dat de publieke omroepen hun documentaires, en kunstprogramma's (zoals Museumgasten en

Beeldenstorm) niet kunnen laten sponsoren door commerciële derden. Ook gemengde programma's met zowel informatie als cultuur, zoals vaak te horen op de regionale of lokale radio, komen niet in aanmerking voor sponsoring. Bijdragen van ideële instellingen zijn wel toegestaan. Culturele programma's die mogen worden gesponsord blijven voortaan beperkt tot grofweg de categorieën cabaret, drama, muziek en dans. De Beleidsregels Sponsoring Publieke Omroep zullen op dit punt worden aangepast. ■

Geen verlenging zendtijd Sint-Oedenrode

De Lokale Omroep Stichting Sint-Oedenrode (LOSS) diende in 2002, in verband met het verlopen van de vergunning, bij het Commissariaat een hernieuwde aanvraag in tot toewijzing van zendtijd. Ook TV-Meierij diende zich aan als gegadigde voor toewijzing van zendtijd voor Sint-Oedenrode. De gemeenteraad verklaarde in 2003 het pbo van beide instellingen representatief, maar gaf aan twijfels te hebben ten aanzien van het functioneren van de LOSS. Gezien het feit dat beide instellingen beschikten over een representatief pbo, had de gemeente vervolgens tot taak het samengaan van de LOSS en TV-Meierij te bevorderen. Een daartoe ingestelde commissie concludeerde dat het onmogelijk was te komen tot één aanvraag voor zendtijdtoewijzing. Bovendien stelde de commissie vast dat geen van beide omroepinstellingen het vooruitzicht bood binnen afzienbare tijd een goed functionerende lokale omroep te vormen. Vervolgens diende het Commissariaat een beslissing te nemen over de zendtijdtoewijzing aan een van beide partijen. In een dergelijke situatie wordt rekening gehouden met alle factoren die voor het functioneren van de instelling van belang kunnen zijn. Het betreft dan niet alleen de samenstelling van het pbo, maar ook het functioneren van de instelling in het verleden en het te verwachten functioneren in de toekomst. Op basis van deze fac-

toren, en na de betrokkenen te hebben gehoord, besloot het Commissariaat op 21 oktober 2003 de aanvragen van de LOSS en van TV-Meierij af te wijzen. Daarmee was het de LOSS niet langer toegestaan uitzendingen te verzorgen. De LOSS tekende hiertegen bezwaar aan en verzocht in een kort geding om opschorting van het verbod op uitzenden. Dit verzoek om voorlopige voorziening werd op 18 december 2003 door de Rechtbank 's-Hertogenbosch afgewezen. Op 20 januari 2004 verklaarde het Commissariaat het bezwaar van de LOSS tegen zijn besluit ongegrond. Sint-Oedenrode moet het vooralsnog zonder lokale omroep stellen. ■

Verdeling zendtijd 39f-instellingen

In een concept beleidslijn over de zendtijdaanvragen van kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag, komt het Commissariaat tot een nieuwe systematiek voor de verdeling van de zendtijd. De helft van de zendtijd wordt verdeeld volgens een vaste voet en de andere helft op basis van de omvang van de achterban.

De Boeddhistische Unie Nederland, de Humanistische Omroep Stichting, Het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap, het Rooms Katholiek Kerkgenootschap, de Stichting Nederlandse Moslim Raad, de Stichting Organisatie voor Hindoe Media en de Stichting Verzorging Kerkelijke Zendtijd, alle zeven moeten ze in september 2004 een zendtijdaanvraag indienen voor een nieuwe periode van vijf jaar (september 2005 tot september 2010). Om duidelijk te maken welke beoordelingscriteria het Commissariaat hanteert bij de verdeling van de beschikbare zendtijd, is een beleidslijn opgesteld. Een belangrijk uitgangspunt in deze beleidslijn is dat om de hoeveelheid zendtijd vast te stellen niet enkel wordt gekeken naar de omvang van de stroming. Ook kleinere stromingen moeten zich met hun zendtijd op een aanvaardbare manier kunnen profileren. De helft van de in totaal beschikbare zendtijd wordt daarom gelijk over de genoot-

schappen verdeeld, ongeacht hun kwantitatieve omvang. Deze zogeheten 'vaste-voet-zendtijd' bevordert de noodzakelijk geachte vindbaarheid en herkenbaarheid van het programma van de onderscheiden genootschappen binnen het totale programma-aanbod van de Publieke Omroep. De andere helft van de beschikbare zendtijd wordt verdeeld op basis van de omvang van de achterban. Bij deze 'proportionele zendtijd' worden drie grootteklassen gehanteerd: (A) een aanhang van 2 miljoen personen of meer, (B) een aanhang tussen de 500.000 en 2 miljoen personen en (C) een aanhang van minder dan 500.000 personen. De zendtijd wordt over deze grootteklassen verdeeld in de verhouding A:B:C = 20:13:3. Naar de mening van het Commissariaat ontstaat op deze wijze een verdeling die tegelijkertijd recht doet aan enerzijds de onderlinge getalsverhoudingen tussen de hoofdstromingen (proportionaliteit) en aan anderzijds een zo groot mogelijke pluriformiteit in het aanbod van kerkelijke en geestelijke programma's op de publieke radio en televisie (vaste-voet, iedere hoofdstroming evenveel zendtijd).

Achterban

Alleen de religieuze en geestelijke hoofdstromingen in ons land komen in aanmerking voor de zogeheten 39f-zendtijd. Onder een hoofdstroming wordt verstaan "een reli-

gieuze of geestelijke stroming die door kwantiteit van haar aanhang en/of de historie van haar aanwezigheid in de Nederlandse samenleving constituerend is voor de hedendaagse Nederlandse pluriforme religieuze en geestelijke cultuur". Met de genoemde zeven organisaties zijn inmiddels alle hoofdstromingen vertegenwoordigd op radio en televisie. Kenmerkend voor de 39f-instellingen dient te zijn dat hun centrale doelstelling ligt in het belijden van een gemeenschappelijke (religieuze) levensovertuiging. Per hoofdstroming wordt aan slechts één representatieve organisatie zendtijd toegewezen. Niet alle hoofdstromingen zijn echter centraal georganiseerd in één overkoepelende rechtspersoon. In dergelijke gevallen verplicht het Commissariaat de verschillende substromingen tot samenwerking, tenzij er inhoudelijke tegenstellingen zijn van religieuze of geestelijke aard die samenwerking beletten. Maar ook dan blijft er slechts één zendtijdtoewijzing beschikbaar. Bij meerdere aanvragen voor één hoofdstroming, is doorslaggevend welke aanvrager in de breedte gezien de meeste substromingen vertegenwoordigt en openstaat voor aansluiting door andere substromingen. Of een aanvrager representatief is voor een hoofdstroming kan blijken uit cijfermatige gegevens over de samenstelling van de directe achterban. Ook kan de

representativiteit blijken uit adhesiebetuigingen van relevante organisaties die werken op het religieuze of geestelijke terrein van de stroming. De genootschappen dienen zelf ten genoegen van het Commissariaat aan te tonen hoe groot hun achterban is.

De concept beleidslijn zal voor consultatie aan de betrokken 39f-instellingen worden voorgelegd. Daarbij zal nagegaan worden of en in hoeverre zij zich kunnen vinden in de voorgestelde verdelingssystematiek. Het Commissariaat zal daarna de beleidslijn, al dan niet in gewijzigde vorm, vaststellen. (tekst afgesloten eind januari) ■

Verenigingsbelang centraal bij reizen

Vanaf 1 januari 2005 gelden strenge regels voor het organiseren van verenigingsreizen door omroepverenigingen. Omroepverenigingen mogen alleen reizen met een duidelijk verenigingskarakter laten organiseren voor hun leden. De bijdrage die de leden door deelname aan de reis kunnen leveren aan het goed en democratisch functioneren van de omroepvereniging, moet feitelijk vaststelbaar zijn. Ook moet blijken dat er tijdens de reis gelegenheid is geweest bij te dragen aan de beleidsvorming van de vereniging, bijvoorbeeld door over programma's en het gevoerde beleid te spreken. Jaarlijks moet hierover per reis verantwoording worden afgelegd aan het Commissariaat voor de Media. Daarnaast blijven de bestaande regels van kracht. Hierin is onder meer opgenomen dat alleen leden van de omroepvereniging mogen deelnemen aan verenigingsreizen en dat het werven van deelnemers alleen via het verenigingsblad, het omroepblad of de website van de omroep mag gebeuren. Voor verenigingsreizen mogen geen omroepmiddelen worden gebruikt, de deelnemers betalen zelf de reis- en verblijfkosten en het organiseren van reizen wordt uitbesteed aan erkende reisbureaus.

Aan publieksreizen, reizen die bedoeld zijn om publiek in staat te stellen aanwezig te zijn bij uitzendingen op locatie, worden geen nadere eisen gesteld. Het is aan de Raad van Bestuur van Publieke Omroep om toe te zien op de kosten die gemaakt worden om het publiek in staat te stellen bij opnames op locatie aanwezig te zijn.

Een en ander heeft het Commissariaat bepaald naar aanleiding van een eerder voornemen om de regelgeving rond verenigingsreizen aan te scherpen. Bij nader inzien acht het Commissariaat zich niet bevoegd verenigingsreizen buiten Nederland te verbieden. ■

Inge Brakman benoemd voor nieuwe periode

Inge Brakman is bij koninklijk besluit benoemd voor een nieuwe periode van vijf jaar als commissaris. De benoeming gaat in per 1 april van dit jaar. Brakman heeft zich sinds haar komst bij het Commissariaat in 1999 vooral beziggehouden met het financiële toezicht op de omroep. Tegenwoordig heeft zij ook de werkzaamheden van de afdeling Programmatoezicht in haar portefeuille. Inge Brakman speelde een grote rol in de opzet en aanpak van de Monitor Mediaconcentraties. ■

Winnaars Media Quiz

Tijdens het OLON Air RTV Festival testten 130 aanwezigen hun kennis van de Mediawet en vulden de door het Commissariaat samengestelde Media Quiz in (zie CoMedia 101). Zeven van hen wisten alle zeven vragen juist te beantwoorden. Zij vertegenwoordigden de omroepen uit Gulpen, Heemskerk, Maastricht, Stein en Valkenswaard. Twee deelnemers gaven op alle vragen een fout antwoord. De vragen bleken allemaal ongeveer even moeilijk. Met uitzondering van één vraag werden ze stuk voor stuk door ongeveer de helft van de invullers goed beantwoord. De uitzondering werd gevormd door de vraag naar de hoofdtaak van het programmabeleidsbepalend orgaan. Het voor de hand liggende antwoord (het bepalen van het programma-beleid) werd door 111 mensen gegeven. ■

Collegebesluiten die in de periode van 25 november 2003 tot en met 13 januari 2004 zijn genomen

Zendtijd- en kabelzaken

Toewijzing en intrekking zendtijd voor lokale omroep
Zendtijd wordt meestal verleend om een programma via zowel een zender als een netwerk te verspreiden en wordt toegewezen voor een periode van vijf jaar.

In de aangegeven periode is zendtijd voor lokale omroep toegewezen aan

Lokale omroep

- Stichting Alkmaarse Radio en Televisie
- Stichting Lokale Omroep Haarlem
- Stichting Omroep voor Radio en Televisie Waddinxveen
- Stichting Lokale Omroep Eibergen en Vereniging Lokale Omroep Rondevenen
- Stichting Lokale Omroep Oirschot
- Stichting RTB-3 voor lokale omroep in Berkel en Rodenrijs, Bergschenghoek en Bleiswijk.

Streekomroep

- 28 oktober
- Stichting Streekomroep Maas en Waal (Extra FM) voor West Maas en Waal
  - Stichting Radio en Televisie Maas en Waal (Radio 6) voor Druten

De zendtijdaanvraag van Radio 6 voor de gemeente West Maas en Waal wordt afgewezen.

Landelijke omroep

23 december

- Aan de Nederlandse Moslim Omroep wordt voor 2004 25 uur extra televisiezendtijd en 15 uur extra radiozendtijd toegewezen. De extra zendtijd was aangevraagd om programma's aan te bieden rond de Islamitische hoogtijdagen.

Toestemmingen commerciële omroep

Natuurlijke en rechtspersonen kunnen toestemming aanvragen voor het uitzenden van een door hen verzorgd programma. Toestemmingen worden verleend voor een periode van vijf jaar.

In de aangegeven periode is aan de volgende instanties, bedrijven en personen toestemming verleend om een commercieel omroepprogramma te verzorgen.

- PT. Cipta Strategi h.o.d.n. Garuda TV
- Air-Media International Ltd. H.o.d.n. Air-Media Nederland
- Free-X TV B.V.
- Visand B.V. (2x)
- SBS Broadcasting B.V.
- UPC Programming B.V.
- De heer M.A.M. de Bruijn
- Free-X TV B.V.
- Canal+ Entertainment Holland B.V.
- The Future Factory B.V.
- Stichting BKB3
- Stichting Siddhant
- New Broadcast Network B.V.

De volgende toestemmingen zijn ingetrokken:

- Stichting Commerciële Omroep Exploitatie Zuid-Holland
- Stichting Omroep AWBC-Tamara

collegebesluiten

- Omroep Stichting voor Uitgeest, Akersloot en Limmen

Evenementenzender

Het Commissariaat kan toestemming verlenen om via een zender een programma voor een bijzonder doel uit te zenden of uit te doen zenden dat een beperkt bereik heeft of van beperkte duur is.

In de aangegeven periode is voor een bijzonder doel toestemming verleend voor het tijdelijk gebruik van een zender met beperkt bereik aan:

- Circuit van Drenthe Evenementen B.V.;
- Sociëteit Non Plus Extra.

Overig

25 november

- Stichting Aalburg Lokaal wordt in overweging gegeven om samen met het Agentschap Telecom te zoeken naar een andere opstelplaats.

- Het Commissariaat verklaart zich met betrekking tot het verzoek van de APR tot bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde in artikel 82k, tweede lid, van de Mediawet jegens UPC onbevoegd. UPC is afgewezen van het advies van de APR om ARTE door te geven, maar aangezien deze buitenlandse zender niet in het basispakket is opgenomen, is het Commissariaat niet bevoegd tot handhaving.

2 december

- Stichting Lokale Omroep Woudrichem krijgt voor de periode van 2 tot en met 13 december 2003 ontheffing van het verbod

haar programma uit te zenden buiten de gemeente waarvoor het bestemd is.

- Stichting Omroep Limburg wordt voor de periode van 1 december 2003 tot en met 31 januari 2004 ontheffing verleend van het verbod haar programma uit te zenden buiten de provincie waarvoor het bestemd is.

9 december

- Alvorens een besluit te nemen op het verzoek om bestuursrechtelijke handhaving van de SPR, worden UPC en de aanbieder van het programma ARTE tot 1 februari 2004 in de gelegenheid gesteld in onderhandeling te treden en overeenstemming te bereiken over de regeling van de auteursrechten en de kosten daarvan, opdat gevolg kan worden gegeven aan het advies van de SPR.

16 december

- De Stichting Streekradio De Wolden krijgt ontheffing van het verbod haar programma ook uit te zenden of uit te doen zenden in Hoogeveen, Meppel en Avereest.

Juridische zaken – Programmatoezicht

Sanctievoornemens

De volgende omroepen worden uitgenodigd voor een hoorzitting wegens het niet leveren van alle in het kader van het toezicht over 2002 gevraagde stukken:

- TV Radio Omroep Stichting Werkendam en Woudrichem,

- Stichting RTT, Radio Televisie Tilburg,
- Stichting Eemland RTV,
- Stichting Lokale Omroep Nieuwegein,
- Stichting Lokale Omroep Woudrichem,
- Diemer Omroep Stichting,
- Stichting Lokale Omroep in de gemeente Elburg,
- Stichting Lokale Actualiteiten Televisie Echt,
- Stichting Lokale Omroep Midden-Nederland,
- Stichting Radio Lekstad Vianen,
- Stichting Lokale Omroep Kanaalstreek,
- Mookse Omroep Stichting,
- Stichting Reggestad Omroep Organisatie,
- Stichting Publieke Omroep Nijmegen,
- Stichting Boschtion,
- Stichting Radio Televisie Sernet (Haaksbergen),
- Stichting Lokale Omroep Veghel-Uden,
- Lokale Omroep Noordenveld,
- Stichting Ohm,
- Stichting Lokale Omroep Boarsterhim,
- Bergense en Arcen en Veldense Lokale Omroep Stichting,
- Stichting ter bevordering en verzorging van Lokale Radio Omroep in de gemeente Nieuwkoop,
- Stichting Radio en Televisie Maasdriel en
- Radio Omroep Stichting Albrandswaard.

Sancties

25 november

- De TROS krijgt een bestuurlijke boete van 22.500 euro wegens het overdreven en overdadig tonen en vermelden van te winnen prijzen in het tv-programma PostcodeLoterij Miljoenenjacht, en een waarschuwing wegens het oproepen mee te doen aan de Nationale Postcode Loterij.

9 december

- SBS krijgt een waarschuwing voor het feit dat het op 26 januari 2003 uitgezonden verslag van de Superbowl te vaak werd onderbroken door reclame.

16 december

De volgende omroepen krijgen een waarschuwing in verband met het niet tijdig leveren van alle in het kader van het toezicht over 2002 gevraagde stukken:

- Stichting Stad Radio Culemborg
- Stichting Lokale Omroep Coevorden
- Stichting Lokale Omroep Stein en Omroepstichting Studio Maasbracht

In het kader van het reclamezendtijd-project 2003 is aan de volgende omroepinstellingen een bestuurlijke boete toegekend:

- Yorin krijgt een boete van 4.500 euro wegens overschrijding van de reclamemaxima, programmaonderbrekende reclame en onduidelijk onderscheid tussen reclameboodschappen en het overige programma
- MTV krijgt een boete van 4.500 euro omdat in het programma MTV The Netherlands onvoldoende

onderscheid was tussen reclameboodschappen en het overige programma

- MTV krijgt een bestuurlijke boete van 18.000 euro omdat in het programma TMF de tijd tussen reclameboodschappen enkele malen minder dan de toegestane twintig minuten bedroeg
- SBS krijgt een bestuurlijke boete van 81.000 euro omdat een aantal malen meer dan de toegestane twaalf minuten per uur aan reclame (boodschappen) is uitgezonden.
- SBS krijgt een boete van 54.000 euro omdat in het programma Net 5 een aantal malen meer dan de toegestane twaalf minuten per uur aan reclameboodschappen is uitgezonden en vanwege het te vaak onderbreken van een speelfilm door reclame.
- SBS krijgt een boete van 18.000 euro omdat in het programma V8 een aantal malen meer dan de toegestane twaalf minuten per uur aan reclameboodschappen is uitgezonden.

23 december

- Stichting Omroep Gelderland krijgt een waarschuwing wegens reclame die niet als zodanig herkenbaar is door onvoldoende onderscheid reclameboodschap en overig programma.

- Salto krijgt een bestuurlijke boete van in totaal 8.400 euro, onder meer wegens onvoldoende onderscheid reclame en overig programma.

Overig

9 december

- Stichting Regionale Omroep Rotterdam-Rijnmond krijgt geen

ontheffing van de reclamebepalingen voor de in de periode van 8 tot en met 24 december 2003 uitgezonden tv- en radioprogramma's die gedeeltelijk in het teken stonden van een geldinzamelingsactie voor het Sophia Kinderziekenhuis.

16 december

- Het bezwaar van de AVRO tegen de beschikking van 18 juni 2003 wordt ongegrond verklaard (boete voor niet-toegestane reclameuitingen voor Fiat in het programma De Gouden Televizerring 2002 en een boete voor het dienstbaar zijn aan het maken van winst door derden). Het besluit blijft gehandhaafd onder aanpassing van de daaraan ten grondslag liggende motivering.

23 december

- UPC Programming krijgt voor het programma Voetbalkanaal een ontheffing van het verplichte percentage Nederlands- en Friestalige programma's, met dien verstande dat dit percentage voor 2004 op 10% wordt gesteld.

Financieel toezicht

25 november

- BNN krijgt een garantstelling van 1 miljoen euro uit de algemene omroepreserve, na een plan van aanpak te hebben overlegd.

13 januari

- De definitieve vergoeding 2002 aan de Boeddhistische Omroep Stichting wordt vastgesteld op 1.033.319 euro voor de televisie en op 29.127 euro voor ontwikkeling

van nieuwe media.

- De definitieve vergoeding 2002 aan de Stichting Organisatie voor Hindoe Media wordt vastgesteld op 605.887 euro voor de radio-uitzendingen, op 1.219.947 euro voor die van de televisie en op 77.418 euro voor ontwikkeling van nieuwe media.

Neventaken en nevenactiviteiten

9 december

- De internetsite www.vladeracken.net van 'Stichting Lokale Omroep Geffen, Nuland, Vinkel' wordt als neventaak van de lokale omroep geacht voldoende relatie met de hoofdtaak te hebben.

www.cvdn.nl

